

TERMINA “DROŠĪBAS KULTŪRA” TEORĒTISKĀ ANALĪZE LATVIJAS KONTEKSTĀ. THEORETICAL ANALYSIS OF THE TERM “SAFETY CULTURE” IN THE CONTEXT OF LATVIA

TERMINA “DROŠĪBAS KULTŪRA” TEORĒTISKĀ ANALĪZE LATVIJAS KONTEKSTĀ.
THEORETICAL ANALYSIS OF THE TERM “SAFETY CULTURE” IN THE CONTEXT OF LATVIA

Dagnis Garais
Latvijas Universitāte
E-pasta adrese: dagnis.garais@lu.lv;

Ievads. Latvija darba drošības rādītāji Eiropas Savienībā ir vieni no sliktākajiem, piemēram, saskaņā ar Eurostat datiem, Latvijai 2021. gadā bija sliktākie rādītāji attiecībā uz letāliem nelaimes gadījumiem Eiropas savienībā, konkrēti, 5 letāli nelaimes gadījumi uz 100 000 iedzīvotāju (EU vidēji 1,76). Analizējot Valsts darba inspekcijas datus, var secināt, ka negadījumu iemels 73% gadījumu ir nedroša cilvēka rīcība un 18% gadījumus iemesls saistīts ar organizatoriska rakstura jautājumiem, piem., apmācība, uzraudzība. Dati saskaņā ar literatūrā pieejamo informāciju norāda uz zemu drošības kultūru gan organizācijās, gan uz indivīdu atsevišķi.

Mērķis. Pētījuma mērķis bija pētīt termina “Drošības kultūra” definējumu tās nozīmi organizāciju kultūrās, kādi ir jau definēti “Drošības kultūras” modeļi un elementi tās novērtēšanai un uzlabošanai, kā arī šo modeļu un elementu ieviešanas iespējas Latvijas organizāciju kultūrās.

Metodes. Pētījumā tika pielietota zinātniskās literatūras analīze par ar Drošības kultūras teorētiskajiem aspektiem, un veikta padziļināta bibliometriskā analīze Baltijas valstīs veiktajos pētījumos.

Rezultāti. Drošības kultūra kā jēdziens ir ļoti sarežģīts. Uz to norāda tas, ka pēdējos desmit gados pasaulē stipri pieaudzis pētījumu skaits par Drošības kultūru organizācijās, dažādās nozarēs un atsevišķos produktos. Tas ir saistīts ar to, ka šis rādītājs ir tieši saistīts ar vēlmi uzlabot drošības kultūru un psiholoģisko klimatu organizācijās. Tika secināts, ka starp pētniekiem nav vienotas izpratnes, kas tad ir Drošības kultūra un kādu lomu tā ieņem organizāciju kultūrās. Jāatzīmē, ka vairums pētījumos tiek norādīts uz vadības lomu un līderību drošības kultūras uzlabošanai, kā arī tas, ka atsevišķa indivīda drošības kultūru var ietekmēt tā nacionalitāte, valsts, kurā tas dzīvo un kāds ir organizācijas vadības stils.

Secinājumi. Latvijā nav veikti pētījumi par Drošības kultūru un tās ietekmi uz darba drošību organizācijās, līdz ar to šobrīd trūkst pamatojums par Drošības kultūras terminoloģiju un izpratni, t.sk. ,kā tās ieviešana var uzlabot organizāciju un Latvijas, kā valsts, drošības rādītājus. Lai dziļāk izprastu, kā izmainīt drošības kultūru Latvijas organizācijas, pētnieciskais darbs tiks turpināts.

Atslēgvārdi: drošība, kultūra, organizācija, klimats

Primary author: Mr GARAIŠ, DAGNIS (autors)

Presenter: Mr GARAIŠ, DAGNIS (autors)

Session Classification: HFE, IE

Track Classification: Programma: Programma